

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОЕКТ № 2 ЗА СТРАТЕГИЗИРАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ПРОСТРАНСТВО

РЕЗЮМЕ

1. Швейцарско-български Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност
2. Име на Стратегически проект № 2: "Стратегизиране на гражданското пространство"
3. Обосновка

Гражданското общество в България е подложено на значителен натиск, като според оценката на CIVICUS пространството за гражданските организации е "стеснено". Това ограничава ефективността на организациите в дейностите им по застъпничество за обществен интерес. Общественото участие остава слабо заради недостатъчно адекватни политики и ограничено финансиране, а недоверието към гражданския сектор е нараснало почти двойно. Недобре развитата инфраструктура за върховенство на закона възпрепятства усилията на гражданските организации да упражняват контрол и да насърчават прозрачността и отчетността. Гражданите често се чувстват отчуждени и вярват, че гласът им има значение само по време на избори. Необходимо е гражданското участие да бъде възродено и утвърдено като основа за открито и отговорно управление. Не е за подценяване и фактът, че младите проявяват пасивност и недоверие към колективните инициативи. Това изисква целенасочени усилия за стимулиране на дългосрочна гражданска активност сред младите хора, които да надхвърлят повърхностни медийни кампании. Този проект има за цел да засили гражданското участие в изготвянето на политики и да го утвърди като ключов елемент на доброто управление. Той цели да гарантира, че гражданските организации влияят на обществения дневен ред и укрепват диалога между публичния и частния сектор.

Обществените консултации, проведени във връзка със стартирането на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност, ясно подчертават необходимостта от стратегическо планиране в сектора. Това изисква ангажиране на мрежи, както и мобилизиране и подкрепа на организациите на местно ниво. Важно е да се отбележи, че това трябва да включва два ключови елемента:

1. Трябва да се започне с разглеждане на местни въпроси и проблеми, които са важни за местните общности. Това ще придаде достоверност на инициативите и ще създаде възможност за развиване на регионална перспектива.
2. Необходимо е да се включи силен комуникационен елемент, който да бъде трансформиращ и да повишава видимостта на ролята и значението на организациите като "говорители" на хората.

Този подход, от една страна, ще осигури повече гаранции за демократизиране на общностите чрез реално прилагане на демократични инструменти. От друга страна, той ще подкрепи децентрализацията като основен инструмент за отворено управление и ще увеличи устойчивостта на обществото срещу дезинформация и пропаганда.

4. Цели

Стратегическите цели на този проект са съобразени с целта на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност за насърчаване на активността и участието на българските

граждани в прозрачен и приобщаващ обществен дебат по въпросите, които ги засягат. Тази стратегическа цел ще бъде постигната чрез реализирането на следните специфични цели:

- Разгръщане на широка инициатива за активизиране на гражданските организации от цялата страна, която да насърчи дебат и да предложи конкретни мерки, които са ключови за развитието на гражданското общество. Тази инициатива цели да постигне консенсус и да мобилизира застъпничество за ангажиментите на гражданското общество в местните общности.
- Включване на други важни фактори на промяната в дискусиата за приоритетите на гражданското общество.
- Разработване на модел за създаване на стратегически документи чрез участие и ангажиране на всички заинтересовани страни.

За да развие тези цели, стратегическият проект поставя специален акцент върху укрепването на междусекторните партньорства като ключов механизъм за насърчаване на устойчивото развитие и споделената отговорност.

5. Допустими кандидати

Правен статут на българските кандидати (партньори)

- **Юридически лица с нестопанска цел**

Кандидатите трябва да са вписани в Регистъра на ЮЛНЦ на Агенцията по вписванията и да са регистрирани поне три години преди крайния срок за подаване на концепции по настоящата покана. Това включва:

- а) Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ),
- б) читалища, регистрирани съгласно Закона за народните читалища (ЗНЧ).

- **Предходен опит**

Кандидатите трябва да имат минимум три години предходен опит преди крайния срок за подаване на концепции по настоящата покана.

- **Състав на консорциума**

Консорциумът по стратегическия проект за стратегизиране на гражданското пространство трябва да включва най-малко 8 организации, като поне една от тях е швейцарски партньор.

Всеки български член на консорциума трябва да представлява формални или неформални мрежи, които включват граждански организации и провеждат застъпнически инициативи.

Финансирането, отпускано от Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност за една организация, не може да надвишава 250 000 CHF.

- **Независимост**

Всеки член на консорциума трябва да бъде независим от правителствени структури, публичните власти (местни или национални), политически партии, религиозни организации и търговски компании. Ако такива субекти участват в управлението на дадена кандидатстваща организация, те могат да притежават само малцинствен дял от гласовете в Общото събрание и Управителния съвет в сравнение с представителите на гражданското общество.

Политическите партии и социални партньори, включително организации на работодателите, браншови асоциации и синдикатите, нямат право да кандидатстват.

Правен статут на швейцарския/те партньор/и

- **Юридически лица**

Швейцарските партньори трябва да бъдат неправителствени или публични организации, регистрирани в Швейцария.

- **Предходен опит**

Организациите трябва да имат минимум три години предходен опит преди крайния срок за подаване на концепции по настоящата покана.

Технически и икономически капацитет на кандидатите и консорциума като цяло

- **Релевантен опит**

Най-малко трима от членовете на консорциума трябва да имат доказан опит в стратегическото планиране, гражданска активност, или застъпничество за граждански каузи. Всеки от тях трябва да е участвал в поне един проект на стойност минимум 50 000 EUR през последните седем години.

- **Водещ кандидат**

Водещият кандидат трябва да е българска организация с предходен опит в управлението на проектни консорциуми (с участието на поне три организации) в тематичната област. Този опит трябва да бъде доказан с реализирането на поне един проект през последните седем години.

- **Управление на проекти**

Водещият кандидат трябва да е управлявал поне един проект на стойност не по-малко от 200 000 EUR през последните седем години.

- **Национално въздействие**

Членовете на консорциума трябва да имат изпълнени проекти с национално или регионално въздействие, обхващащи най-малко пет региона на ниво NUTS 2 в България.

- **Опитът на швейцарски партньор(и)**

Всеки швейцарски партньор трябва да е реализирал най-малко три проекта в тематичната област на стратегическия проект през последните седем години. Поне един от тези проекти трябва да е реализиран извън Швейцария.

6. Допустими дейности

Примерен списък на допустими дейности за финансиране по настоящата покана включва:

- Ангажиране на голям брой организации от цялата страна с цел застъпничество за активната роля на гражданското общество.
- Подпомагане на участието в мрежи и насърчаване на споделянето на знания и опит.
- Включване на ключови фактори на промяната чрез улесняване на дискусии с различни заинтересовани страни за определяне на приоритетите на гражданското общество.
- Разработване на модел за създаване на стратегически документи с участието на заинтересованите страни.
- Постигане на консенсус по важни въпроси, които да укрепят и развият сектора на гражданското общество.
- Фокусиране върху темите като граждански диалог, участие и ангажираност с цел насърчаване на активно гражданско общество.

- Укрепване на подкрепата и представителството на граждански организации сред техните целеви групи.
- Повишаване на осведомеността и признаването на гражданските организации сред широката общественост като важен двигател на промяната в обществото.
- Освен това проектът може да включва мрежи или коалиции на граждански организации, активни в определени области, които да мобилизират различни групи организации. Всяка мрежа може да получи средства за: създаване на местни или регионални механизми за участие на граждански организации в процеса на вземане на решения, учредяване на граждански комитети за провеждане на застъпнически кампании, организиране на регионални срещи, обхващащи всички региони, провеждане на съвместни конференции с участието на представители на правителството.

Тези примери служат като насоки за възможни дейности, допустими за финансиране.

В допълнение към основните дейности, проектът трябва да включва и следните задължителни компоненти:

- Управление и координация: Осигуряване на ефективна координация и надзор върху изпълнението на дейностите по проекта.
- Изграждане на капацитет за българските партньори: С фокус върху уменията и ресурсите, необходими за постигане на целите и очакваните резултати на стратегическия проект, или за укрепване на цялостния организационен капацитет на българските партньори.
- Дейности по комуникация, разпространение, популяризиране и осигуряване на видимост за проекта: Дейности за информиране и ангажиране на обществеността и заинтересованите страни.
- Оценка на въздействието: В края на проекта трябва да се извърши оценка на въздействието от реализираните дейности.

7. Териториален обхват

Най-малко 70% от дейностите на проекта трябва да бъдат реализирани и/или да имат въздействие извън Югозападния регион на България, както и извън градовете Пловдив и Варна.

8. Продължителност – 36 месеца.

9. Индикативен бюджет, вид на бюджета и съфинансиране

Индикативният бюджет за стратегическия проект за стратегизиране на гражданското пространство е приблизително 2 000 000 CHF. Окончателният размер на бюджета ще бъде определен в зависимост от обхвата и качеството на пълното проектопредложение, което ще бъде представено от избрания консорциум по време на втория етап на конкурсната процедура. Швейцарското бюро за сътрудничество, с подкрепата на Програмния оператор, си запазва правото да коригира точния размер на окончателния бюджет - включително и да не разпредели всички налични средства - въз основа на бюджетната обосновка, съображения за ефективност на разходите и ефикасност. Окончателният бюджет ще бъде утвърден и одобрен на втория етап на конкурсната процедура след подаването на пълното проектопредложение.

Програмата ще прилага подхода на фиксирани бюджети (т.нар. lump sums). Проектните дейности ще бъдат организирани в работни пакети, всеки с отделен бюджет. Кандидатите следва да предложат и обосноват заявените в бюджета суми, като представят подробна бюджетна таблица по работни пакети и членове на консорциума (водещ кандидат, партньори). Бюджетната таблица следва да включва всички прогнозни разходи по бюджетни категории и се подава по време на

втория етап на конкурсната процедура. Въпреки че подходът с фиксираните бюджети осигурява гъвкавост при изпълнението на дейностите и модификациите на бюджета, стриктен контрол и мониторинг ще се осъществява върху крайните продукти и постигнати резултати. Всички промени в дейностите и разходите трябва да доведат до постигането на одобрените резултати и крайни продукти, които от своя страна следва да допринесат за изпълнението на целите на съответния работен пакет.

От кандидатите не се изисква собствен принос под формата на съфинансиране. Въпреки това, макар и незадължително, кандидатите се насърчават да допълват целите и работните пакети на стратегическия проект с дейности, финансирани от други публични или частни донори, или чрез доброволен труд.

10. Процедура за избор

Процедурата за избор на стратегически проект ще се проведе в два етапа.

На първия етап кандидатите подават Концепция до Програмния оператор, която преминава административна проверка и проверка за допустимост. След това Концепцията се оценява от Оценителна комисия. На базата на извършената оценка Програмният оператор изготвя доклад с пълен списък на предложените концепции и препоръчва една или повече от тях на Направляващия комитет на Механизма.

Направляващият комитет избира по една концепция по всеки един от стратегическите проекти за разработване на пълно проектно предложение. Тази селекция се извършва не само въз основа на резултатите от оценката и препоръките на Програмния оператор, но също и на базата на стратегически фактори, като синергия с другите стратегически проекти и мерки за подкрепа в рамките на Швейцарско-българската програма за сътрудничество.

На втория етап консорциумите, които стоят зад избраните концепции, разработват пълно проектно предложение в тясно сътрудничество с Програмния оператор. След финализирането на проектното предложение, то се представя на Швейцарската агенция за развитие, която взема окончателното решение за одобрение на проекта.

11. Критерии за оценка на концепции

Следните критерии ще бъдат използвани за оценка на концепцията на проектите, като се разглеждат ключови групи от индикатори, които включват релевантност, качество на концепцията, въздействие, партньорство, експертиза и устойчивост на резултатите. Ще бъде оценен както потенциала на проектната идея, така и нейната изпълнимост и дългосрочна стойност.

Групата от индикатори за релевантност се фокусира върху съответствието на проекта с целите и приоритетите на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност, както и с тематичната област на стратегическия проект. Анализира се обосноваването на избора на целевите групи, потенциалът за междусекторни синергии и възможности за сътрудничество. Оценява се приносът към важни хоризонтални аспекти, като социално включване, устойчивост на околната среда, равенство между половете, борба с дискриминацията и добро управление. Важен компонент е и обхватът на проекта на национално и регионално ниво.

Групата от индикатори за качество на концепцията е насочена към логическата обоснованост на интервенцията и реалистичността на предложения подход. Проектът трябва да представя ясно идентифицирани предизвикателства, планирани дейности и очаквани резултати. Допълнително се оценява иновативният подход и методология, както и използването на SMART индикатори за проследяване на напредъка. Важен е и мащабът на комуникационната стратегия,

която трябва да включва иновативни и интерактивни елементи за привличане на нови или по-слабо застъпени аудитории.

Групата от индикатори за въздействие показват как проектът демонстрира значимо въздействие на национално ниво в избраните тематични области, както и потенциал за по-широко въздействие чрез допълнителни дейности, финансирани от други публични или частни източници, или чрез доброволен труд.

Групата от индикатори за качество на партньорството разглежда значението на партньорствата за постигане на целите на проекта. Анализира се интегрирането на различни умения, разпределението на ролите и отговорностите, както и взаимодопълващата се експертиза на партньорите. Внимание се отделя и на добавената стойност на участието на швейцарски или асоциирани партньори.

Групата от индикатори за експертиза оценява нивото на професионализъм и знания в екипа на проекта. Включва квалификациите на ключовите експерти, опита и знанията на членовете на консорциума и цялостната им готовност за успешно изпълнение на проекта.

Групата от индикатори за устойчивост на резултатите анализира потенциала за дългосрочно въздействие на проекта. Включва институционалната устойчивост, която се фокусира върху интегрирането на резултатите в съществуващи структури, финансовата устойчивост на резултатите и въздействието и устойчивостта на ниво политики, която разглежда потенциала за продължаващо въздействие чрез актуални и бъдещи политики.

12. Период на кандидатстване – 8 януари – 31 март 2025 г.